

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1191/2020
28.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Данојлић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1598/19 од 07.11.2019. године, у седници већа одржаној 28.01.2021. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1598/19 од 07.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу П 591/18 од 13.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се тужена обавезе да тужиоцу исплати износ од 24.160,70 евра, на име обрачунате затезне камате на износ неосновано привремено одузетог девизног новца од тужиоца у износу до 66.550 евра за период доцње у враћању овог износа као главног дуга од 09.10.2012. године до 26.05.2017. године, са законском затезном каматом почев од 06.10.2017. године као дана подношења тужбе па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се тужена обавезе да тужиоцу накнади материјалну штету у укупном износу од 33.621,51 евра, коју је трпео због једностраног раскида уговора о финансијском лизингу закљученим ...2010. године са „Нуро Alpe Adria Leasing“, до које је дошло због тужениковог неоснованог привременог одузимања законито стеченог новца од тужиоца 09.10.2012. године а који му је враћен 26.05.2017. године, са законском затезном каматом од 07.05.2013. године до исплате, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 516.230,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 46.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а преко овог износа за још 16.500,00 динара, захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка је одбијен као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1598/19 од 07.11.2019. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Шапцу П 591/18 од 13.02.2019. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са позивом и на одредбу чл. 404. ЗПП-а (посебна ревизија).

Ревизија тужиоца је дозвољена на основу члана 403. став 1 и 3 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, са изменама), с обзиром да вредност предмета спора прелази ревизијски цензус, због чега није било места примени института посебне ревизије из члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2.ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене било које од одредаба овог закона, нити је другостепени суд прекорачио тужбени захтев, па се неосновано ревизијом указује на разлоге за изјављивање ревизије из члана 407. став 1. тачка 3. и 5. ЗПП. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио битне жалбене наводе тужиоца који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, на основу решења Вишег суда у Београду Ки 480/12 од 05.10.2012. године извршено је отварање, попис и привремено одузимање садржине сефа који је тужилац имао по основу закупа код „...“ ... . Оптужницом ВЈТ у Београду Кт. 493/12 од 17.12.2012. године, тужиоцу је стављено на терет извршење кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 3. КЗ, кривичног дела пореске утаје из члана 229. став 3. КЗ и кривичног дела прање новца из члана 231. КЗ. Решењем судије за претходни поступак Пои. бр. 20/14 од 04.06.2015. године усвојен је захтев ВЈТ у Београду од 02.12.2014. године и од тужиоца привремено одузета девизна новчана средства у износу од 66.555,00 евра. По приговору тужиоца, решењем Вишег суда у Београду Пои 20/14 Кв 2304/16 од 18.10.2016. године укинута је привремено одузимање имовине проистекле из кривичног дела одређено решењем судије за претходни поступак од 04.06.2015. године. Решењем Апелационог суда у Београду Кж Пои 11/16 од 10.04.2017. године, одбијена је као неоснована жалба Вишег јавног тужилаштва у Београду изјављена против решења Вишег суда у Београду Пои 20/14-Кв. 2304/16 од 18.10.2016. године. Наведено решење примљено је у Виши суд у Београду 05.05.2017. године а одузета новчана средства враћена су тужиоцу уплатом на његов девизни рачун код „...“ ... дана 26.05.2017. године. Тужилац се обратио Дирекцији за управљање одузетом имовином 07.08.2017. године са захтевом за исплату законске затезне камате на износ враћених новчаних средстава за период од 09.10.2012. године до 26.05.2017. године, ком захтеву није удовољено. Обрачуната камата према вештачењу износи 24.160,70 евра. Тужилац је у својству примаоца, са „Нуро Alpe Adria

Leasing“ ДОО Београд, као даваоцем лизинга, дана ...2010. године закључио уговор о финансијском лизингу, чији је предмет моторно возило марке „...“, година производње 2010., за набавну вредност 47.605,53 еура. Тужилац је извршавао своју обавезу по овом уговору закључно са јуном 2012. године, отплативши 24 лизинг рате, али је потом обавестио даваоца лизинга да не може даље да врши плаћања, те је вратио аутомобил и на његов захтев 07.05.2013. године уговор је једнострано раскинут. Спорни износ од 33.621,51 евра представља износ уплаћеног по овом уговору даваоцу лизинга.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилном применом материјалног права одбили захтев тужиоца којим је тражио накнаду материјалне штете – стварне штете и изгубљене добити, проузроковане радом органа тужене.

Чланом 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Претпоставка за одговорност је да је орган правног лица поступао незаконито (супротно закону, другом пропису или општем акту односно пропустио да примени закон, други пропис или општи акт) или неправилно (противно уобичајеном и приписаном начину обављања делатности), чиме се повређују права или интереси неког лица.

По оцени Врховног касационог суда, у поступању органа тужене нема наконитог и неправилног рада, као основа њене одговорности за штету у смислу наведене законске одредбе, а изјављеном ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Полазећи од потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно закључили да нису испуњени услови прописани чланом 172. Закона о облигационим односима, за накнаду штете због незаконитог односно неправилног рада органа тужене. Ово стога што је поступање државних органа, како то правилно закључује другостепени суд, имало основ у одредбама Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела („Сл. гласник РС“, бр. 32/2013, 94/2016). На основу члана 60. наведеног закона, тужиоцу су као власнику привремено одузете имовине за коју је, у складу са овим законом утврђено да не потиче из кривичног дела, без одлагања враћена одузета новчана средства која је држао у сефу банке. Тужилац захтев за накнаду штете заснива на тврдњи да је због незаконитог поступања органа тужене био онемогућен у употреби свог девизног новца, због чега трпи штету у висини законске затезне камате на тај новац, за период од његовог одузимања до враћања. Одредба члана 61. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела даје могућност власнику враћених новчаних средстава да тужбом код суда остварује право на накнаду штете проузроковане привременим одузимањем имовине, уколико Дирекција за управљање одузетом имовином није управљала одузетом имовином као добар домаћин и није или је делимично удовољила његовом захтеву за накнаду штете. Међутим, према општим правилима одговорности за штету, да би постојала одговорност за накнаду штете морају бити испуњени одређени услови, и то да наступи штета, да штета настане не дозвољеном радњом или пропуштањем, да

постоји узрочна веза између недозвољене радње и штете и да постоји одговорност за штету.

Правилно су нижестепени судови утврдили да тужилац није доказао незаконит и неправилан рад органа тужене и постојање узрочно-последичне везе између предузетих радњи органа тужене и штете у виду законске затезне камате на одузети износ новца. С обзиром да је новац држао у сефу, тужилац је био дужан да докаже да је по редовном току ствари, у смислу одредбе члана 189. став 3. ЗОО, основано могао очекивати добитак (законску затезну камату) чије је остварење спречено радњом односно пропуштањем тужене, што није учинио. Такође, правилно су нижестепени судови оценили да је без утицаја за одговорност тужене околност да је решењем Врховног касационог суда Рж 70/2016 од 22.06.2016. године утврђена повреда права тужиоца на суђење у разумном року у предмету Вишег суда у Београду који је водио поступак привременог одузимања девизног новца, јер тужилац није доказао да је трајање тог поступка преко временског периода који би се сматрао разумним роком за одлучивање, у узрочној вези са штетом коју овде тражи и њеном висином.

Врховни касациони суд је неоснованим оценио и наводе ревизије о погрешној примени материјалног права којима се истиче да је правни основ тужиоцевог потраживања требало ценити и применом одредби чланова 210. и 214. ЗОО јер, имајући у виду изложено, у овом случају нема места примени института стицања без основа будући да поступање тужене у вези са одузимањем и враћањем девизног новца тужиоца има основ у посебним одредбама Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела и може бити основ само за накнаду евентуалне штете.

Супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилно одлучили када су одбили и тужбени захтев за накнаду штете у висини новчаног износа који је тужилац исплатио на основу уговора о лизингу до његовог раскида, правилном применом правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП. Тужилац није доказао да је до немогућности измирења обавеза плаћања лизинг рата дошло управо из разлога што су му новчана средства неосновано привремено одузета, код утврђених чињеница да је последњу лизинг рату платио јуна месеца 2012. године а да му је девизни новац из сефа одузет 09.10. 2012. године. Како је тужилац три месеца пре одузимања новца престао да измирује своје уговорне обавезе које су доспевале сваког месеца, нису основани ревизијски наводи којима се указује да је давалац лизинга једнострано раскинуо уговор након писмене изјаве тужиоца да је због неоснованог одузимања новца од стране тужене онемогућен да плаћа уговорене месечне рате, нити је доказао своје тврдње да је новцем који је држао у сефу имао намеру да плати целокупан преостали дуг одједном.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић